

РАДА СУДДІВ УКРАЇНИ

01601, м. Київ, вул. Липська, 18/5, тел.: (044) 277-76-29, факс: (044) 277-76-30

19 квітня 2019 року

м. Київ

РІШЕННЯ

№ 21

Про право суддів здійснювати правосуддя після спливу строку відсторонення та на отримання доплат до посадового окладу з дня ухвалення Рішення Конституційним Судом України від 04.12.2018 №11-р/2018

До Рада суддів України надійшли звернення щодо права суддів здійснювати правосуддя після спливу строку відсторонення та на отримання такими суддями виплат до посадового окладу з дня ухвалення Рішення Конституційним Судом України від 04 грудня 2018 року №11-р/2018.

Відповідно до пункту 6 частини першої статті 131 Конституції України в Україні діє Вища рада правосуддя, яка, зокрема, ухвалює рішення про тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя.

Таким чином, єдиним конституційним органом, уповноваженим здійснювати тимчасове відсторонення суддів від здійснення правосуддя в Україні є Вища рада правосуддя.

Частиною першою та третьою статті 62 Закону України «Про вищу раду правосуддя» (зі змінами) передбачено, що суддю може бути тимчасово відсторонено від здійснення правосуддя за рішенням Вищої ради правосуддя: 1) у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності; 2) при проведенні кваліфікаційного оцінювання; 3) в порядку застосування дисциплінарного стягнення. Тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя з інших підстав не допускається.

Отже, законом встановлено вичерпний перелік випадків, за яких суддю може бути тимчасово відсторонено від здійснення правосуддя (ст.62 Закону України «Про Вищу раду правосуддя»).

Згідно з пунктом 4 частини першої статті 109 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (зі змінами) до суддів може застосовуватися дисциплінарне стягнення у виді подання про тимчасове (від одного до шести місяців) відсторонення від здійснення правосуддя – з позбавленням права на отримання доплат до посадового окладу судді та обов'язковим направленням до Національної школи суддів України для проходження курсу підвищення кваліфікації, визначеного органом, що здійснює дисциплінарне провадження

кваліфікації, визначеного органом, що здійснює дисциплінарне провадження щодо суддів, та подальшим кваліфікаційним оцінюванням для підтвердження здатності судді здійснювати правосуддя у відповідному суді.

Аналіз вищенаведених норм у їх взаємозв'язку дозволяє зробити висновок, що власне дисциплінарним стягненням є подання про тимчасове відсторонення від здійснення правосуддя. Позбавлення права на отримання доплат до посадового окладу та обов'язкове направлення судді до Національної школи суддів України для проходження курсу підвищення кваліфікації з подальшим кваліфікаційним оцінюванням для підтвердження здатності судді здійснювати правосуддя у відповідному суді – є заходами, які пов'язані із відстороненням від здійснення правосуддя.

Відповідно до частини першої статті 68 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» (зі змінами), тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя в порядку дисциплінарної відповідальності здійснюється Вищою радою правосуддя на підставі рішення Дисциплінарної палати про застосування дисциплінарного стягнення у виді подання про тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя.

Підпунктом 5 пункту 4 розділу VIII Положення про автоматизовану систему документообігу суду, затвердженого Рішенням Ради суддів України від 26.11.2010 року №30, передбачено, що відсутність судді на робочому місці у зв'язку з притягненням до дисциплінарної відповідальності є підставою для звільнення судді від розподілу судових справ та матеріалів кримінального провадження.

Відповідно до пункту 4 розділу IV Положення про порядок та методологію кваліфікаційного оцінювання, показники відповідності критеріям кваліфікаційного оцінювання та засоби їх встановлення, затвердженого Рішенням Вищої кваліфікаційної комісії суддів України від 03.11.2016 №143/зп-16 (із змінами) підставою для призначення кваліфікаційного оцінювання у зв'язку із накладенням дисциплінарного стягнення є рішення органу, що здійснює дисциплінарне провадження стосовно суддів.

У цьому контексті підстави для тимчасового відсторонення судді як дисциплінарного стягнення суттєво відрізняються від підстав для тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя до закінчення кваліфікаційного оцінювання (ч.5 ст.86 Закону України «Про судоустрій і статус суддів»).

Згідно з пунктом 20.16 Регламенту Вищої ради правосуддя, затвердженого рішенням ВРП від 24.01.2017 року №52/0/15-17 (зі змінами) у рішенні Вищої ради правосуддя про тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя в порядку дисциплінарної відповідальності має бути визначений: строк, на який застосовується відсторонення, курс підвищення кваліфікації, який повинен пройти суддя.

Із урахуванням вищевикладеного, судді, яких відсторонено від здійснення правосуддя на підставі Рішення Вищої ради правосуддя, та щодо яких застосовано дисциплінарне стягнення, передбачене пунктом 4 частини першої статті 109 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», а саме тимчасово відсторонено від здійснення правосуддя з позбавленням права на отримання доплат до посадового окладу судді та обов'язковим направленням до

Національної школи суддів України для проходження курсу підвищення кваліфікації слідчих суддів з подальшим кваліфікаційним оцінюванням для підтвердження здатності судді здійснювати правосуддя у відповідному суді, мають право здійснювати правосуддя після закінчення строку такого відсторонення.

Щодо права суддів на отримання доплат до посадового окладу з дня ухвалення Рішення Конституційним Судом України від 04 грудня 2018 року №11-р/2018 у справі №1-7/2018(4062/15) необхідно зазначити наступне.

У пункті 3.4 Рішення від 04 грудня 2018 року №11-р/2018, у справі №1-7/2018(4062/15) Конституційний Суд України зазначив, якщо позбавлення судді права на отримання доплат до посадового окладу може бути визнане доцільним та виправданим, зокрема, у випадку притягнення його до кримінальної чи дисциплінарної відповідальності, наслідком якого є відсторонення судді від посади чи від здійснення правосуддя, то позбавлення судді цього права, коли він не здійснює правосуддя через обставини, що не залежать від нього особисто або не обумовлені його поведінкою, як впливає зі змісту положення частини десятої статті 133 Закону № 2453 у редакції Закону № 192, є несправедливим, невиправданим та необґрунтованим.

Застосований законодавцем у положенні частини десятої статті 133 Закону № 2453 у редакції Закону № 192 підхід до об'єднання усіх випадків, коли суддя, який не здійснює правосуддя, не має права на отримання доплат до посадового окладу, не можна визнати виправданим, справедливим та домірним, оскільки такий підхід не враховує особливостей кожної категорії підстав нездійснення правосуддя, ступеня обумовленості таких підстав поведінкою судді та інших законодавчо визначених обставин, а отже, невиправдано призводить до звуження обсягу гарантій незалежності суддів у виді зниження рівня їх матеріального забезпечення.

Конституційний Суд України зазначає, що конституційне закріплення гарантій незалежності суддів спрямоване на унеможливлення будь-яких спроб впливу на суддю. Такий вплив є неприпустимим з огляду на положення частини другої статті 126 Конституції України.

Конституційний Суд України вважає, що юридичне регулювання, встановлене положенням частини десятої статті 133 Закону № 2453 у редакції Закону № 192, яке поширюється на суддів, які не здійснюють правосуддя через обставини, що не залежать від них особисто або не обумовлені їхньою поведінкою, звужує зміст та обсяг гарантій незалежності суддів, створює загрозу для незалежності як суддів, так і судової влади в цілому, а також передумови для впливу на суддів. Отже, положення частини десятої статті 133 Закону № 2453 у редакції Закону № 192 для цілей застосування окремих положень Закону № 1402 суперечить частинам першій, другій статті 126 Конституції України.

Враховуючи викладене, суддя, який не здійснює правосуддя через обставини, що не залежать від нього особисто або не обумовлені його поведінкою, має право на отримання доплат до посадового окладу з дня ухвалення Рішення Конституційним Судом України від 04 грудня 2018 року №11-р/2018 у справі №1-7/2018 (4062/15).

Заслухавши та обговоривши інформацію секретаря Ради суддів України Журавської О.В. про право суддів здійснювати правосуддя після спливу строку відсторонення та на отримання доплат до посадового окладу, керуючись статтями 63, 68 Закону України «Про Вищу раду правосуддя», статтею 109 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», Рішенням Конституційного Суду України від 04 грудня 2018 року №11-р/2018 у справі №1-7/2018(4062/15), відповідно до статті 126, частини восьмої статті 133 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та Положення про Раду суддів України, затвердженого X позачерговим з'їздом суддів України 16 вересня 2010 року (з подальшими змінами), Рада суддів України, -

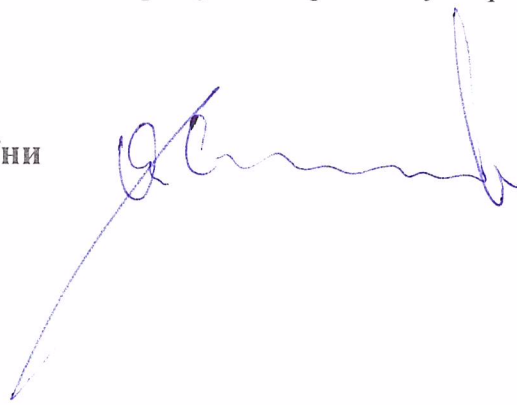
в и р і ш и л а:

Поінформувати суди з наступних питань:

1. Судді, яких відсторонено від здійснення правосуддя на підставі рішення Вищої ради правосуддя, та щодо яких застосовано дисциплінарне стягнення, передбачене пунктом 4 частини першої статті 109 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», а саме тимчасово відсторонено від здійснення правосуддя з позбавленням права на отримання доплат до посадового окладу судді та обов'язковим направленням до Національної школи суддів України для проходження курсу підвищення кваліфікації з подальшим кваліфікаційним оцінюванням для підтвердженням здатності судді здійснювати правосуддя у відповідному суді, повинні здійснювати правосуддя після закінчення строку такого відсторонення.

2. Суддя, який не здійснює правосуддя через обставини, що не залежать від нього особисто або не обумовлені його поведінкою, має право на отримання доплат до посадового окладу з дня ухвалення рішення Конституційним Судом України від 04 грудня 2018 року №11-р/2018 у справі №1-7/2018 (4062/15).

Голова
Ради суддів України

О.С. Ткачук